

Flora- en faunaonderzoek te Velden

In opdracht van:
Gebroeders Verbeek

november 2009
J.P.M. Hovens en G. Lenstra

Faunaconsult
Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Beleidskader	3
3	Werkwijze	6
3.1	Beschrijving van het plangebied	6
3.2	Veldinventarisatie.....	9
4	Resultaten inventarisatie.....	10
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie	10
4.2	Resultaten veldinventarisatie.....	11
5	Effecten van de voorgenomen ingreep	14
5.1	De ingreep	14
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied	14
5.3	Effecten op algemene broedvogels.....	14
5.4	Effecten op de steenuil	14
5.5	Effecten op de buiten het plangebied gelegen EHS	15
5.6	Effecten op Natura 2000 gebied Maasduinen.....	15
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving	16
6.1	Flora- en faunawet.....	16
6.2	Overige regelgeving	16
	Literatuur	17

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

De gebroeders Verbeek willen varkensstallen op vier locaties in Velden laten slopen. Om optimaal rekening te kunnen houden met beschermde natuurwaarden, heeft zij ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven een flora- en faunaonderzoek uit te voeren.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen voor in het gebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving. Hoofdstuk 7 behandelt de uitgebreide toets (noodzakelijk voor het aanvragen van een ontheffing op streng beschermde soorten).

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Flora- en faunawet

De Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402), die op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, de Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'-beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 18 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn – is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel

mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te screenen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Door een recente uitspraak van de Raad van State kan men bij ruimtelijke maatregelen voor streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen nog ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Door een recente uitspraak van de Raad van State kan men bij ruimtelijke maatregelen voor vogels alleen een ontheffing kan krijgen op grond van wettelijke belangen uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking getreden, waarmee Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn volledig in nationale wetgeving heeft verankerd. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Deze gebieden vormen een samenhangend netwerk van

natuurgebieden: Natura 2000. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van deze Natura 2000-gebieden.

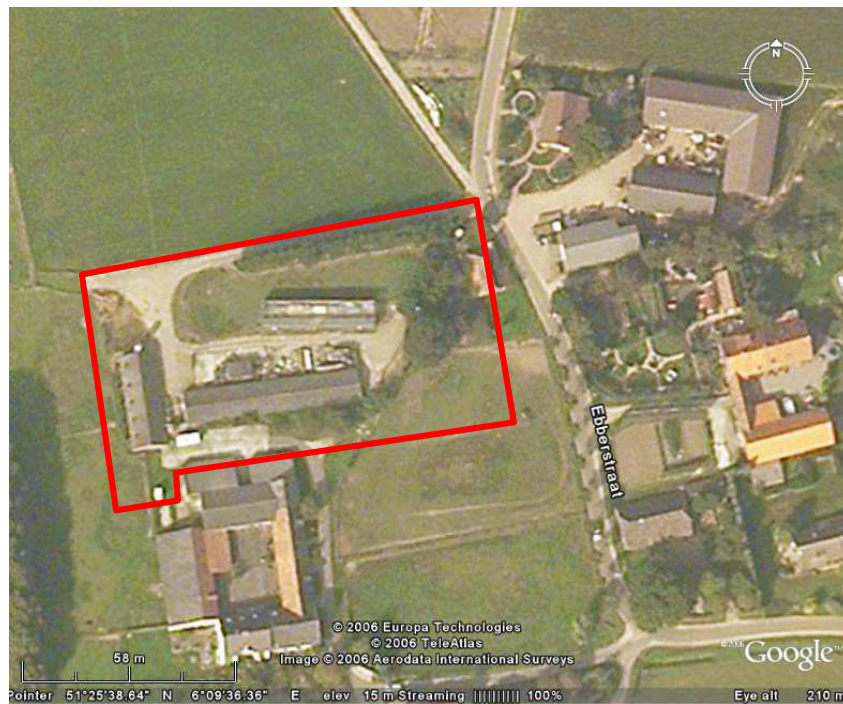
3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit vier locaties (zie figuren 1 tot en met 5).

Figuur 1. Ligging van de vier locaties die samen het plangebied vormen

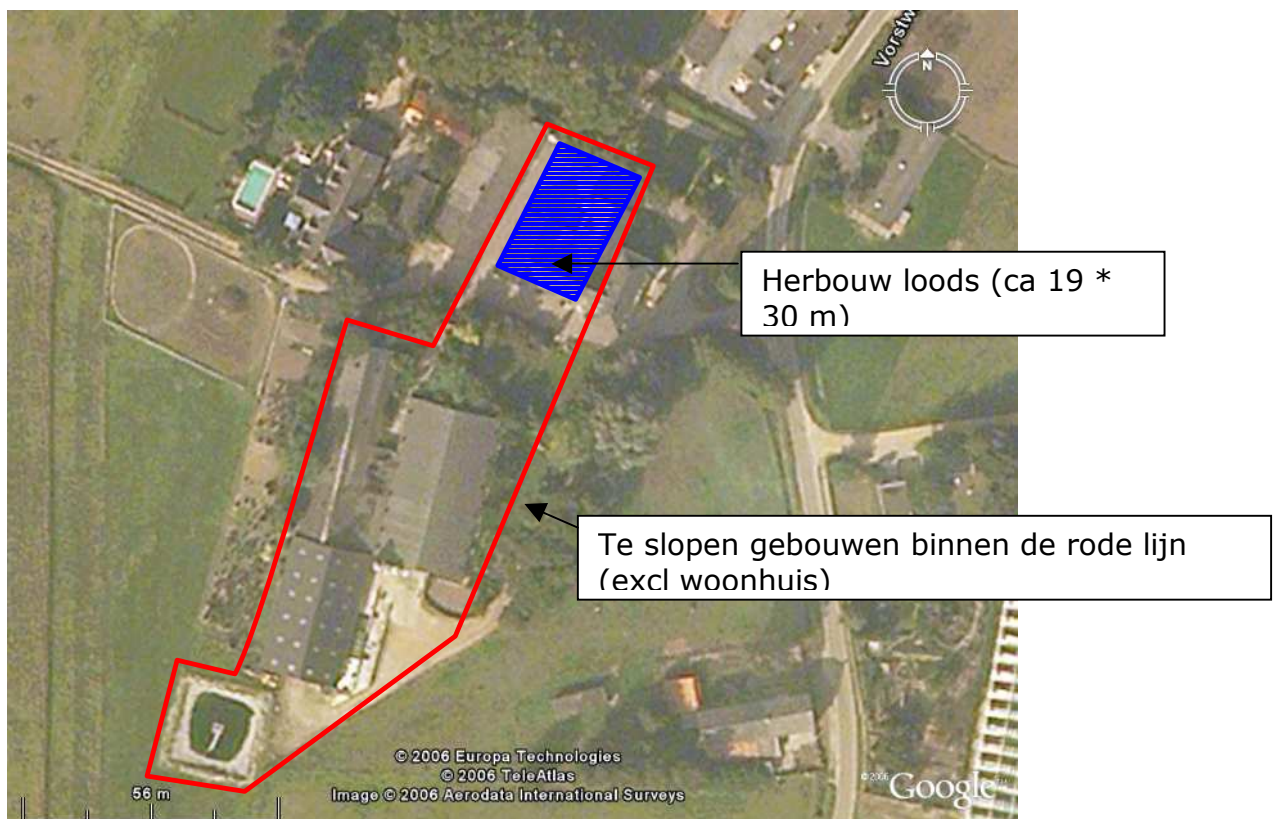
Figuur 2 Locatie 1: Ebberstraat Alle aanwezige bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Dit is tevens de locatie waarop één van de geplande woningen wordt gerealiseerd. De tweede woning wordt op het noordelijk gelegen perceel gerealiseerd.

Figuur 3 Locatie 2: Weverstraat, sloop bedrijfsgebouwen.

Figuur 4. Locatie 3: Stapperstraat, sloop varkensstal

Figuur 5 Locatie 4: Vorstweg 40 Bedrijfsgebouwen binnen lijn worden verwijderd

Alle locaties zijn bebouwd met één of meerdere varkensstallen. De terreinen rond deze stallen zijn grotendeels verhard. Op de locaties groeien kruiden als melkdistel, grote brandnetel, kaal knopkruid, zachte ooievaarsbek en bezemkruid. Daarnaast is er op locatie 1 nog wat opslag van materialen.

3.2 Veldinventarisatie

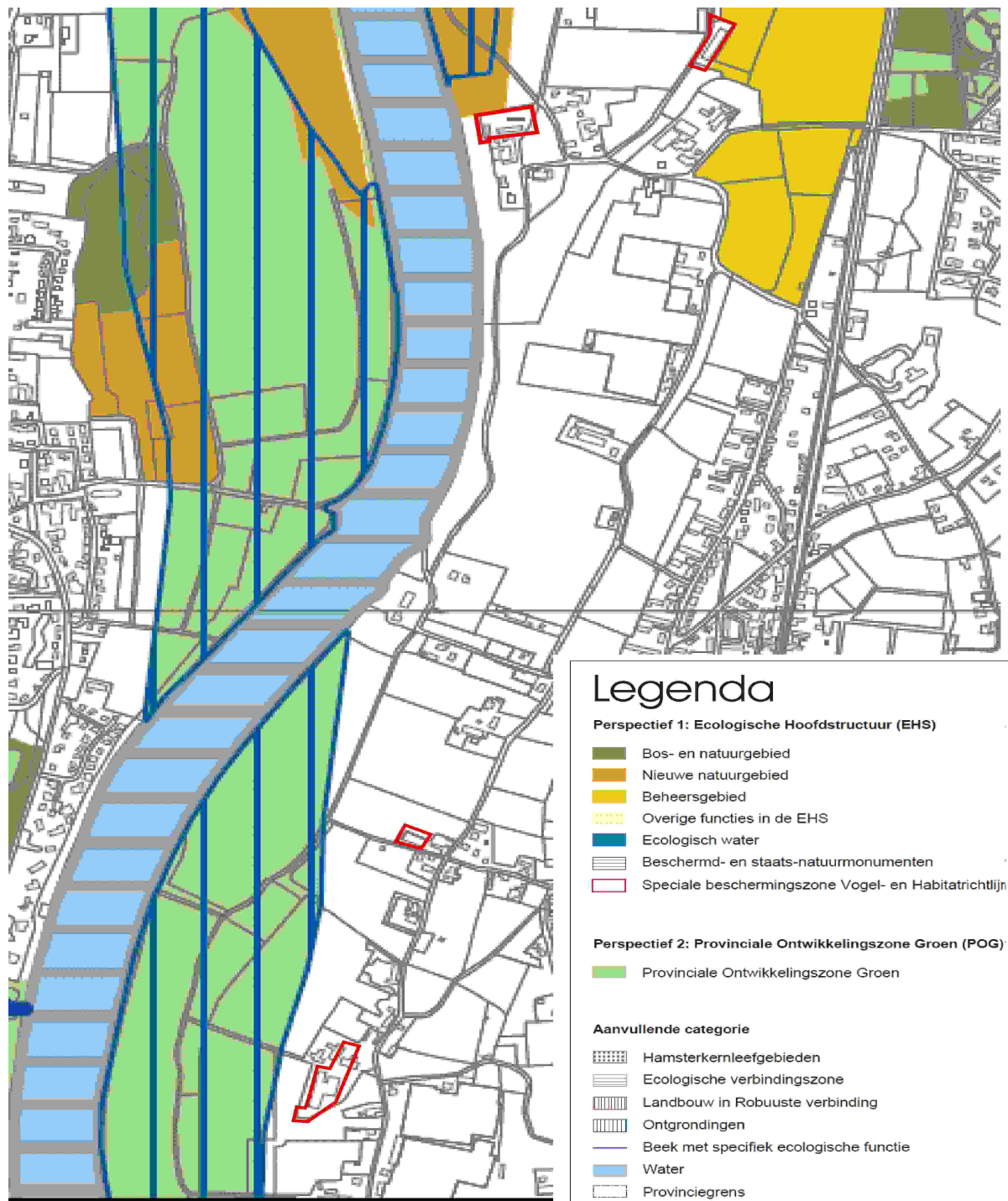
Op 13 november 2009 zijn alle locaties door Faunaconsult bezocht voor een quickscan. Het gebied werd daartoe afgezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Tijdens de quickscan is de aanwezige biotoop beoordeeld op haar geschiktheid als eventuele habitat voor beschermde diersoorten. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bijlsma et al., 2001; Bos et al., 2006; Broekhuizen et al., 1992; Limpens et al., 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004 en 2005; Van Roomen et al., 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002) is vervolgens ingeschat welke beschermde diersoorten er mogelijk in het plangebied voorkomen.

Omdat het voorkomen van steenuilennesten tijdens de quickscan niet kon worden uitgesloten, zijn deze op 20 november 2009 geïnventariseerd door interviews van omwonenden en inspectie van schuren, bomen, etc.

4 Resultaten inventarisatie

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied behoort niet tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), POG (Provinciale Ontwikkelingszone Groen) en ligt ook niet in een Natura 2000 gebied of beschermd natuurmonument. Locatie 1 grenst aan EHS (categorie nieuwe natuurgebied), evenals locatie 2 (categorie beheersgebied). Op meer dan 1 km ten noordoosten van locatie 2 bevindt zich Natura 2000 gebied Maasduinen.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (4 rood omlijnde locaties) ten opzichte van de EHS en de POG

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

Geen van de varkensstallen heeft stootvoegen boven kniehoogte. Omdat vleermuizen op deze hoogte niet invliegen, is het onwaarschijnlijk dat er vleermuizen in de spouw voorkomen. Alle stallen hebben een eternieten golfplaten dak. De ruimten tussen deze daken en de onderliggende plafonds zijn door Faunaconsult geïnspecteerd. Hieruit bleek dat er in de nok van de daken geen vleermuizen hingen. Voor vleermuissoorten die niet vrij hangen, maar in spleten etc. wegkruipen (zoals de gewone dwergvleermuis), zijn de ruimten tussen het dak en het plafond niet geschikt, omdat de zijplafonds te steil en te glad zijn en de ruimten te groot.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van overige zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige beschermde soorten' zijn niet aangetroffen. Tabel 1 geeft een overzicht van de zoogdiersoorten die (mogelijk) in het plangebied voorkomen.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	X		
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

Alle stallen hebben een plafond onder het eternieten dak. Met uitzondering van locatie 4 (Vorstweg 40), zijn de ruimten tussen dak en plafond geschikt als nestlocatie voor steenuilen. Locatie 4 is niet geschikt omdat de 'golven' onder de eternieten daken zijn opgevuld met dierwerende strips. Hierdoor kan er geen uil onder het dak kruipen. De te slopen stallen in locaties 1, 2 en 3 zijn niet voorzien van dierwerende strips, zodat het in principe mogelijk is dat hier nestlocaties van steenuilen aanwezig zijn. De vogelsoorten die mogelijk in het plangebied broeden en waarvan Dienst Regelingen het nest en de habitat jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats beschouwd, zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. In het plangebied voorkomende vogels waarvan het nest en de habitat jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats wordt gezien. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Steenuil (<i>Athene noctua</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Inventarisatie van steenuilnesten

Op 20 november 2009 is het voorkomen van steenuilennesten in en rondom het plangebied in kaart gebracht middels interviews en inspecties van zolders, daken, bomen etc. Hier volgende bevindingen:

1. dhr. Jan Hendriks (stalt paarden bij mw. Berendse) zag afgelopen zomer jonge steenuilen in locatie 1 en op de schuren van de boerderij van Hasselt 16;
2. Mw. Berendse (Hasselt 16) zag geen steenuilen. Tegen de schuur heeft zij een steenuilenkast hangen, hierin broedde nog geen uil. De kast oogt geschikt en is op een goede locatie opgehangen.
3. Sjaak Verberkt (bewoner Hasselt 11) ziet regelmatig kerk- en steenuilen rond zijn woning en op het dak van Hasselt 6. Hij heeft een kerkuilenkast in de schuur en hier is afgelopen zomer een jong in geringd. Ook meldde hij een steenuilenkast in een boom naast het streekmuseum. Volgens de heer Verberkt kwamen hier afgelopen zomer jonge uilen in groot. Deze boom is door Faunaconsult geïnspecteerd en er zat inderdaad een steenuilennestkast in. In het ernaast gelegen streekmuseum bevindt zich een uilengat (voor de kerkuil). Dit gat is volgens de heer Verberkt pas afgelopen jaar gebouwd;
4. Mw. Jeucken (Hasselt 6) zag afgelopen zomer regelmatig jonge steenuilen en kerkuilen op het bakkershuisje in haar tuin en op het dak van Hasselt 5. Ook meldde zij dat er steenuilen broedden in de loods van de heer Fitten (Hasselt 4);
5. Mw. Willemsen (Hasselt 5) zag afgelopen zomer dagelijks steenuilen en een kerkuil op haar schuurdak. In de schuur trof Faunaconsult kerkuilenuitwerpselen aan. De vliering van deze schuur lijkt geschikt als broedlocatie voor steenuilen;
6. dhr. Set Fitten (Hasselt 4) zag deze (en afgelopen zomers) jonge steenuilen in zijn loods. Hij is er zeker van dat er minimaal een koppel in de zijkanten van het dak broedt. Faunaconsult trof hier een aantal geschikte potentiële nestholten aan;
7. Mw. Lommen (Ebberstraat 2) heeft een uilengat in de schuur. De erachter gelegen zolder is echter ongeschikt voor uilen omdat er geen nestlocatie is. Haar man timmerde een steenuilenkast en wil deze nog ophangen in de schuur. Ze hebben vaak steenuilen rond het huis;
8. Dhr. en Mw. Evers (Ebberstraat 4) zagen vaak steenuilen in de eik voor het huis. Tijdens de inspectie van de eik zag Faunaconsult hierin een volwassen steenuil zitten.
9. Mw. Paulus (Hasselt 18) hoorde afgelopen zomer vaak kerkuilen blazen in de schuur van Sjaak Verberkt;
10. Dhr. Ton Wijnhoven (Veerweg 6) geeft aan dat er geen steenuilen bij hem broeden. Hij heeft zelf een nestgelegenheid gemaakt onder het dak van zijn huis, omdat hier een tijdlang regelmatig een steenuil zat. Er broedden afgelopen jaar echter kauwen in. Volgens hem broedden er steenuilen in de woning van Stappersstraat 10, voordat de gaten werden gedicht met kippengaas;
11. Dhr. en Mw. Lucassen (Paaweg 20) hadden 2 jaar geleden een dode jonge steenuil in de schuur. Ze zien regelmatig steenuilen achter het huis en de schuur lijkt geschikt als broedlocatie (eternieten golfplaten met plafond er onder);
12. Dhr. Fitten (Stappersstraat 10) heeft 2 invlieggaten voor uilen in zijn boerderij. Hij heeft deze met gaas dichtgemaakt. Hij ziet en hoort regelmatig steenuilen rond het huis;
13. Mw. Grooten (Stappersstraat 12) zag geen uilen;
14. Mw. Hofmans (Vorstweg 24) hoort vaak steenuilen rond haar huis;
15. Dhr. Kusters (Vorstweg 28) hoort en ziet vaak uilen (mogelijk steenuilen);
16. Dhr. Schepers (Vorstweg 30) had tot 5 jaar geleden jaarlijks een broedende steenuil onder het dak (Hij heeft het invlieggat 5 jaar geleden dichtgemaakt);
17. Mw. Kuypers (Vorstweg 34) hoort veel steenuilen rond haar huis. De schuur voor haar huis is matig geschikt voor steenuilen, deze broedden er zeker niet.
18. Dhr. De Clerck zag afgelopen zomer regelmatig jonge steenuilen rond zijn huis en op de oude schuur bij de burens (Vorstweg 46). Hij vermoedt dat er een steenuilennest bij de burens aanwezig is. De schuur bij de burens oogt geschikt (veel rommel en geschikte openingen) De burens waren niet thuis en staan niet in het telefoonboek, ze zijn daarom niet geïnterviewd.

Planten

Tijdens het veldwerk heeft Faunaconsult geen beschermde planten in het plangebied gevonden. Het plangebied lijkt daarvoor ongeschikt te zijn.

Overige beschermde soorten

Reptielen werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en daarvoor is de biotoop ongeschikt. Open water is afwezig. Delen van het plangebied zullen waarschijnlijk als landhabitat van een aantal

algemene amfibieënsoorten fungeren. In het plangebied zijn geen overige beschermde soorten waargenomen en de aanwezige biotoop is daarvoor ongeschikt.

Tabel 4. Mogelijk in het plangebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Effecten van de voorgenomen ingreep

5.1 De ingreep

Buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt de vegetatie verwijderd. Tevens zullen alle gebouwen vóór 1 januari 2010 worden gesloopt. Vervolgens zullen op locatie 1 twee woningen worden gerealiseerd. De overige locaties worden ingericht als akkeren paardenwei.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Voortplantingswateren, holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën zullen mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende geschikte habitats.

5.3 Effecten op algemene broedvogels

Het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde vogels zal (deels) verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere foerageergebieden. Door de vegetatie buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten te verwijderen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt schade aan vogels, eieren en vogelnesten voorkomen.

5.4 Effecten op de steenuil

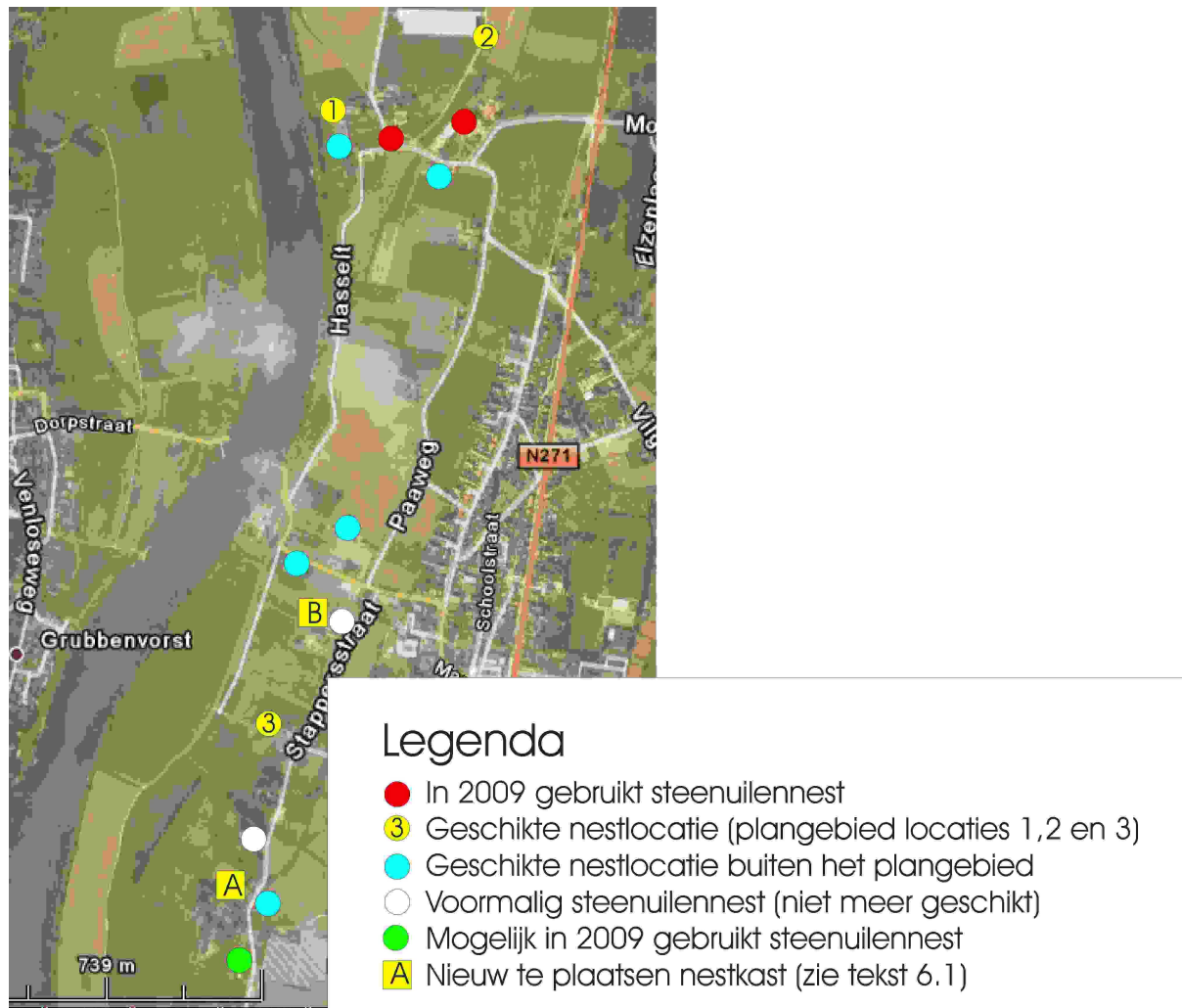
Vrijwel alle omwonenden nemen regelmatig steenuilen waar (ook Faunaconsult nam een steenuil waar nabij locatie 1). Alle vier de locaties van het plangebied bevinden in het foerageergebied van de steenuil. Doordat het grootste deel van de verharding en bebouwing in de vier locaties wordt omgezet in akkers en weiland, ontstaat er meer foerageerhabitat voor de aanwezige steenuilenpopulatie.

Op dit moment is niet duidelijk of er steenuilen in locaties 1, 2 en 3 van het plangebied broeden. Door het vernietigen van de stallen gaan daarom potentiële broedlocaties of nesten van de steenuil verloren. Nabij locaties 1 en 2 zijn er voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig en in twee locaties nabij planlocaties 1 en 2 is in 2009 zelfs gebroed. Het vernietigen van de stallen in locaties 1 en 2 leidt daardoor niet tot een aantasting van het functionele leefgebied van de steenuil.

In de directe omgeving rond planlocatie 3 bevinden zich geen geschikte nestlocaties. Door het plaatsen van 2 steenuilkasten (zie figuur 3) blijft ook hier het functionele leefgebied van de steenuil intact.

Doordat alle stallen voor 1 januari worden gesloopt is het uitgesloten dat er jonge uilen of eieren verloren gaan. Voor de sloop van de stallen zullen de twee nieuwe nestkasten zijn geplaatst.

Netto hebben de voorgenomen maatregelen naar waarschijnlijk een positief effect op de steenuilenpopulatie: ook de lokale uilendeskundigen die Faunaconsult in dit kader heeft geraadpleegd, zijn deze mening toegedaan.

Figuur 3. (toekomstige en potentiële) nestlocaties van steenuilen

5.5 Effecten op de buiten het plangebied gelegen EHS

Locaties 1 en 2 bevinden zich nabij EHS gebied. In locatie 1 worden de bestaande varkensstallen gesloopt en worden twee woonhuizen gebouwd. Netto zal de hoeveelheid verhard oppervlak (bebouwing en bestrating) in locaties 1 en 2 afnemen. Dit heeft een positief effect op de natuur nabij de EHS. Waarschijnlijk hebben de maatregelen geen effect op de EHS gebieden zelf.

5.6 Effecten op Natura 2000 gebied Maasduinen

Natura 2000 gebied Maasduinen ligt op circa 1 km afstand van locatie 2 (locaties 1, 3 en 4 liggen nog verder verwijderd). Het beëindigen van intensieve veehouderij (en de daarmee gepaarde ammoniakemissie) heeft een positief effect op Natura 2000 gebied Maasduinen. De met de ammoniakemissie gepaard gaande verzuring en vermisting heeft volgens de effectenindicator een negatief effect op meerdere prioritaire habitats en –soorten van dit gebied (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>).

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’: vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde soorten van de categorie ‘algemene soorten’ voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van ‘AMvB artikel 75’ van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Vogels: geen directe schade

Door het verwijderen van de vegetatie buiten de periode 15 maart tot 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) uit te voeren, wordt directe schade aan algemeen voorkomende vogels, hun nesten en eieren voorkomen. Doordat het nest van de meeste vogelsoorten buiten het broedseizoen door het Ministerie van LNV niet als een vaste rust- en verblijfplaats wordt gezien, is hier geen ontheffing voor nodig; deze soorten kunnen immers in en nabij het plangebied blijven nestelen.

Steenuil: mitigatie en monitoring

Nesten van de steenuil, en het gebied daaromheen (dat deze nodig hebben om hun jongen groot te brengen), worden jaarrond beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats (Dienst Regelingen, 2009-A). Uit de interviews en inspecties blijkt dat de verschillende locaties van het plangebied deel uitmaken van meerdere steenuilenterritoria. Naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State geeft de overheid bij ruimtelijke maatregelen geen ontheffing meer voor het vernietigen van steenuilennesten en leefgebieden (Dienst Regelingen, 2009-B). In plaats daarvan dient te worden aangetoond, dat de functionele leefomgeving van de steenuilenpopulatie wordt gehandhaafd. Doordat er meer foerageergebied komt en doordat er voldoende nestgelegenheid aanwezig blijft, is dit het geval.

Om te garanderen dat er ook rond locatie 3 voldoende nestgelegenheid aanwezig blijft, worden er vóór 1 januari 2010 twee Thoonen steenuilenkasten geplaatst. Eén kast komt in een boom bij het weiland van Mw. Kuypers (Vorstweg 34; locatie A in figuur 3). Hier zitten vaak steenuilen. Eén kast komt in de boerderij van de heer Fitten (Stappersstraat 10; locatie B in figuur 3); hier broedden voorheen steenuilen.

Faunaconsult is van mening dat het pakket aan maatregelen afdoende is om het voortbestaan van de steenuilen in de omgeving van het plangebied te waarborgen. Om dit te checken zal Faunaconsult in de eerste week van juni nogmaals onderzoeken hoeveel steenuilnesten er in en rond het plangebied aanwezig zijn. Indien er minder nesten aanwezig lijken te zijn, dan zullen er aanvullende mitigerende maatregelen worden genomen (i.e. bijplaatsen van nestkasten).

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde ‘algemene zorgplicht’ is ook op beschermde soorten uit de categorie ‘algemene soorten’ van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie ‘algemene soorten’) die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

6.2 Overige regelgeving

Het plangebied niet in de EHS, zodat het niet in strijd is met het provinciale natuurbeleid. Omdat er geen negatieve effecten op het nabijgelegen Natura 2000 gebied zijn te verwachten en er geen beschermde natuurmonumenten in of in de directe nabijheid van het plangebied zijn, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en K.C.J. Camphuysen. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Dijk, A.J. van. 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Schoenmakers, A. en S. Ijzerman. 2004. Tilburg-Overhoeken, Flora- en faunaonderzoek. In opdracht van: Gemeente Tilburg. BILAN, Tilburg.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen (red.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.
- Dienst Regelingen. 2009-A. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009-B. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingsoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingsoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingsoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingsoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Verheij, D. 2009. Nieuwbouw Elspeet Noord 'ecologie'. Intern rapport Gemeente Nunspeet.